

NYT *gratis*
MAGASIN

Læs mere

ARKITEKTUR

5 stjerner: Glem alt hvad du før har set af spejderhytter - det her er helt nyt

ONVs spejderhytte i et stille villakvarter er et lille stykke prunkløs og præcis bygningskunst.

En stor siddetrappe, en overdækket terrasse, gamle kastanjetræer, grønt tag og en cirkelbro. ONVs spejderhytte i et fredeligt villakvarter i Brønshøj har meget at byde på, men gør det diskret og med høj kvalitet.
Foto: Thomas Lekfeldt

Mandag d. 22. august 2022, kl. 18.44

Del denne artikel

HOLGER DAHL
Arkitekturredaktør

Lyt til artiklen

7 min

Det er en spejderhytte: En kæmpestor bivuak i cortenstål, det er en skulpturel kasse, det er et hus, en trappe, et kvadrat og en grøn gård i dialog med både det fredede Brønshøj Vandtårn, de gamle kastanjetræer og en ny cirkelhave tegnet af Vega Landskab.

Det er mange ting på en gang, og den slags er normalt altid problematisk, men med den nye spejderstålhytte i skyggen af vandtårnet har arkitekterne fra ONV gjort sig fortjent til et duelighedstegn af en slags - måske det man giver for højt humør og tro på det umulige, for når man tænker på, hvor meget ligegyldigt der bliver bygget til vores offentlige arealer, er dette projekt en vidunderligt forfriskende undtagelse.

Huset vender sin høje, let skrånende ryg til det villakvarter, det ligger i. Til gengæld breder det sine arme ud og favner det uderum, der er en del af konceptet. Fra Brønshøjvej skiller det sig ud, men falder alligevel præcist ind i det villakvarter, det nu er en del af. Man får uvilkårligt lyst til at stoppe op og kigge nærmere på objektet, der passer så fint ind i skyggen af bydelens ikoniske vandtårn.

Det ikoniske og fredede vandtårn i Brønshøj fungerer som pejlemærke i kvarteret. I dag bruges det til koncerter og andre kulturelle arrangementer. Spejderhytten på vandtårnsgrunden vil med tiden blive endnu et vartegn for bydelen.
Foto: Thomas Lekfeldt.

I skyggen af vandtårnet

Historien om det fine spejderhus går tilbage til 2014, da projektet til den såkaldte Bjerglandsby, tegnet af Holscher Nordberg Arkitekter skulle til at gå i gang. Byggeriet gjorde det nødvendigt at finde et nyt sted til de lokale spejdere, og det grønne område omkring Brønshøj Vandtårn blev udpeget som en mulighed.

Det var naturligvis en smule kontroversielt - for vandtårnet er fredet, og dets oprindelige parkanlæg blev tegnet som en integreret del af den samlede komposition.

Brønshøj vandtårn er i sig selv en drømmehistorie fra dengang, stadsarkitekten i København virkelig havde noget at skulle have sagt. Embedet havde egen tegnestue, og især under den visionære Poul Holsøe blev der produceret fantastiske projekter på det lille arkitektkontor.

Et af dem var vandtårnet i Brønshøj fra 1930, primært tegnet af Ib Lunding, som var en af stadsarkitektens dygtigste medarbejdere i den periode. Vandtårnet blev bygget i jernbeton og blev fra starten udstyret med en rigdom af raffinerede detaljer, der understregede Lundings sans for det visuelle, det overraskende og det spektakulære.

For eksempel blev parken omkring vandtårnet beplantet med træer i et spiralmønster, der fra oven skulle ligne en bølge, som slog mod tårnets store cirkulære fodaftryk.

Alt det er blevet glemt, men til alt held for værkets helhed, tog tegnestuen ONV, da den havde sikret sig opgaven med spejderhytten, fat i landskabsarkitekterne fra Vega Landskab, som har skabt en moderne cirkelhave, der - med lidt god vilje - kan tolkes som en videreførelse af det oprindelige koncept.

Salen har både en lav sektion, der er egnet til stillesiddende aktiviteter, og en høj sektion med ovenlys og direkte forbindelse til vejret og haven udenfor.

Foto: Thomas Lekfeldt.

ikke sorte rafter

Selve spejderhytten er en markant afvigelse fra typologien, som en nørdet arkitektprofessor ville sige. Med de ord ville han mene, at en spejderhytte sådan traditionelt set er et lille hus bygget af tjærede rafter og med tagpap på taget.

En hule med et bord og en enkelt lampe, hvorunder man kan sidde og lære det dobbelte halvtiks komplicerede konstruktion, mens man synger vemodige spejdersange om lejrbål, træer, øer og vand.

Alt dette er rigtigt og helt forkert. Spejderkorpset er også kommet ind i det 21 århundrede, og som midaldrende ulveunge kan man ikke lade være med at tænke, at de værdier, unge mennesker får med fra spejdertiden, nok ikke er så ringe endda her i tidernes almindelige forfald.

Men altså, ad mærkelige omveje endte det hele med, at kommunen tilbød spejderne grunden ved vandtårnet, og at de fik fat i arkitekterne fra ONV. Tegnestuen har de seneste år vakt megen opmærksomhed med deres økonomiske, innovative og arkitektonisk præcise arbejde med mikroboliger, præfabrikation og alle den slags ting, som prøver at få meget ud af lidt.

Det er derfor helt forventeligt, at det er nøjagtig, hvad der er sket her i Brønshøj. Spejderhytten, der som et modspil til vandtårnets klare geometri har et kvadratisk fodaftryk, er en meget enkel konstruktion, som kan fantastisk meget.

Ankomsten er fornemt orkestreret med det hævede dæk, den lave overdækning og turen ind i huset, hvor både det store rum og forbindelsen til gårdspladsen åbenbarer sig.
Foto: Thomas Lekfeldt.

En simpel fortælling

Huset består af en høj del med fællessal, køkken, kontor og lagerrum. På første sal over salens lave sektion er en lang gang med små ovenlysbelyste rum til de enkelte ulveungegrupper.

Udenfor den lange og høje del af salen er en overdækket loggia, en flot siddetrappe - der også agerer forbindelse til overetagen - et raftelager og en stor åben plads, holdt på plads af loggiaens længer, der rager ud i haven og favner det åbne område.

Det er enkelt gjort, men den klare og raffinerede sammenhæng mellem det ydre og indre er elementer, der ville betragtes som særlige og beundringsværdige i langt dyrere projekter. Hele husets længde kan naturligvis åbnes mod loggiaen og den åbne gårdsplads, så huset kan være base for alt det udeliv

spejderaktiviteterne handler om.

Kun to af de oprindelige træer måtte lade livet i byggeprocessen. De gamle kastanjetræer er en stor attraktion for hele kompositionen.
Foto: Thomas Lekfeldt.

Bygningen er overalt beklædt med cortenstål, og arkitekterne fra ONV har på raffineret vis bukket pladerne omkring hjørnerne, så bygningen står med en smukt lukket ryg mod villakvarteret helt uden de skarpe, strittende kanter, der altid kommer, når man lader to pladefacader mødes på et hjørne.

Huset ligger i et villakvarter og respekterer både størrelsesmæssigt og materialemæssigt den situation. De fleste villaer i nærheden er klassiske murermeisterhuse, og ONVs spejderhytte spiller videre på den traditions klare opfattelse af ‘bygningsklumpen’ og grundidé om husets naturlige værdighed.

I samme tradition har spejderhytten fået en fornem adgangszone, hvor man træder et enkelt trin op på et trædæk, der rækker ind i en entre, som er som skåret ud af cortenmassivet.

Denne klare formgivning og hele forløbet fra udenfor, ind under dækkets halvtag, ind i huset og ud i salen og det store udendørs er fornemt orkestreret - helt uden overflødigt teater. Det er bare venlig og gedigen formgivning, sådan som man altid burde gøre det.

ang på etagen over salens lave del er som resten af hytten indvendigt foret med krydsfiner. Langs gangen ligger en række små lokaler til ere.Foto:Thomas Lekfeldt

Den smalle gang på etagen over salens lave del er som resten af hytten indvendigt foret med krydsfiner. Langs gangen ligger en række små lokaler til de yngste spejdere.
Foto: Thomas Lekfeldt.

Begrænsning og kreativitet

Der er meget at glæde sig over ved den rustne bivuak, som ONV har formgivet, og der er mange grunde til at tage forbi både for lægfolk og for arkitekter, for her kan man se et skoleeksempel på, hvordan man skaber arkitektur med ganske små midler. Økonomiske begrænsninger kan nogle gange være det, der skærper koncepterne - og det er sket her.

Vega Landskabs cirkelpark er mindre overbevisende, men dog en fin videredigtning på stedets historiske geometri. Den cirkulære gangbro har forskellige afbrydelser, genveje og indsnit og bruges efter sigende af den lokale skole, som her laver aktiv geometriundervisning.

Set fra luften er husets kvadrat, parkens cirkelbro og vandtårnets cylinder som tre stykker klar form, som den blev prædiket i funktionalismens barndom, og dermed er hele parken igen blevet et samlet værk. Det er smukt gjort, det er effektivt, og der er al mulig grund til at sende en tredobbelt spejderhilsen og et stort *Tjikkerlikker, tjikkerlikker tjauv, tjauv, tjauv* til både spejdere, arkitekter og landskabsarkitekter.

Bellahøj 21st Barking Spejderhytte

Brønshøjvej 29B
2700 København

FAKTA

Bellahøj 21st Barking Spejderhytte

- Arkitekt:** ONV Arkitekter
- Ingeniør:** Øllgaard Rådgivende Ingeniører
- Landskab:** Vega Landskab
- Bygherre:** Bellahøj 21st Barking

FOLD UD

Hele sals længde kan åbnes mod den overdækkede loggia og gårdspladsen, hvor udendørs aktiviteter kan foregå.Foto:Thomas Lekfeldt

Hele den store sals længde kan åbnes mod den overdækkede loggia og gårdspladsen, hvor udendørs aktiviteter kan foregå.
Foto: Thomas Lekfeldt.

LÆS MERE

ARKITEKTUR | ABONNEMENT

Københavns hemmeligste og måske smukkeste plads har fået ny beboer - og det spiller

ARKITEKTUR | ABONNEMENT

Wanwittigt welassorteret wunderkammer

KUNST | ABONNEMENT